

اورنبورغ
وباشقه شهرلرگه
بلا تفریق
سنهك بهاسى ۴ صوم تين
يارم سنهك ۲
اوچ ایلغى ۱
بر ایلغى ۰ - ۵۰
چیت مەكتەرگه
سنهك بهاسى ۶ صوم
يارم سنهك ۳ صوم
اورنبورغ ژورنال
«دين و معيشت»
تېلېفون نومر ۲۸۶
بره ملام ۱۲ تين

ولولا داع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع وصنرات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز
زمان تاسيسى ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه

ديكر و معيشت

دوامى ۹ نچى سنه

هفته ده بر دفعه يلغه ايللى نسخه نشر اولنور، دينى
علمى و سياسى ژورنال در.

ييارلىگان يازولرى
اوز غار تورگه اداره
اختيارليدر. باغمان
يازولر كيرو قايتارلاماز.
مارقه سز خطلر قبول
ايدلمى آدرس آلماش روغ
۲۱ تين آلنور.
آدر يسنى آچى
يازولرى اوتنه
آدر يسنى مقاله ار
درج ايدلاماز.

بره ملام ۱۲ تين

اورنبورغ وباشقه يرده اولان شاكر دلرگه بلا تفریق يلغه ۳ صوم يارطى يلغه ۱ صوم ۵۰ تين.

«مشايعة»

الشيخ محمد مراد المكي جناب رينك «مشايعة حزب
الرحمن ومدافعة حزب الشيطان» نام رساله سى نك
۱ ۲ ۳ نچى جزئلى باصلوب چقدى.
رساله موسى بيگى طرفندن ميدانه قويلغان
تاريخ اديان مسئلهسى ورحمت الهيه عموميتى نظريه
لرينه رديه اولو اميله تاعليف ايدلوب هر كم آكلارلق
صورتده يازلغان. معلوم مسئله لر بولن اعتقادى چوالغان
واو مسئله ده حقيقت نهدن عبارت ايدكنى آكلاروده
كوگلى ترده اولان توركى طانيغان كشيلىره بور رساله نى
بور نسخه اويلرنده توتو لازمدر.
بهالرى هر جزئى ۱۵ شهرة پوچته ايله ۱۷ شهرة.

آراقى حقنده

هلاكت كه قارشى. (برنجى آدم)
مندرجاتى:
(خمر حرام بولماس بورون عربلر نك حالى وصحابه ار پيغمبر
مزنك ايسركلره قيلورغه قوشقان معامله سى، خمر اچوچى نك عبادت
وتوبه سى، حلال ديب اچوچى گه مترتب بولغان حكم شرعى،
مسامانلر آراسنده خمر ساتو، آراقى ايلان فايدالنو، آراقى ساتوچى غه
حضرت عمر نك ايتكان سوزى، اچكوچينك قيامتده غى حالى، حضرت
عثمانك آراقى حقنده سويله گان خطبه سى، اچوچى مسلمان لر نك حالى
عايله و خاتونلرى، ايسر نك طلاق قچقروى و آگنا تسكليف ابدلگان
شرعى حكملر، خمر اچوچى گه صحابه لر نك قز بيرماولرى ايسر نك
كفر سوز لر ينه شريعت نظرى اچوچى نك، تورلى بلابلن مبتلا اولورلى،
مدنييتلى خلق آراسنده اچوچى لره قيلنغان معامله لر و آنلر نك شاهداق
قيله آلماولرى وغيرلر...) بهاسى ۷ پوچته ايلن ۹ ة

فهرست

مسئله

اظهار نفرت.

الله تعالى نك عذابندن قورقماو

يادكار يا صاو

تشكر

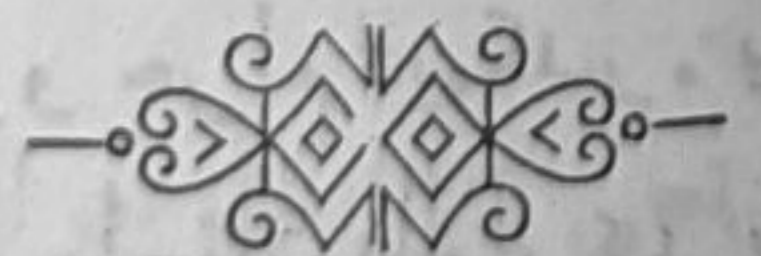
داخلى خبرلر.

خارجى خبرلر،

اورنبورغ خبرلرى

اداره دن جوابلر

ايكنچى مرتبه اكمال ايتلون باصلدى

اداره:

١ نچى سوألك جواپى: شريعت محمدية ده ايشانغه داخل بولو ايله تكليف ساقط بولورلق درجه بولدر. اكر ايشانغه داخل بولو ايله تكليف ساقط بولورلق درجه گه ايرشدم بز گه خمر ايچهر گه يارى ديوچيلر بولسه آلا حرامنى استحلال قيلمقلى ايجون شريعت محمدية آنداين كشيلىرى اوز دائر مسندن چقاره آلارنى دائره اسلامدن طيشده حسابلى. آلارنك ايشانلار يده شول اعتقادده بولسه آلا ايشانلارى ايشا كلرى ايله برابر اسلام دينينك طيشينه چقالر. آلا رغه سلام بيلور گه آلا بيلور سولر آلا رغه آلا رغه قز بيلورور گه آلا ردى قز آلا رغه آلا رنىك ذبيحه لرن آشارغه يارا مى مسلمان كشيگه آلا بارده حرام بولور. (ومن قال احب الخمر ولا اصبر عنها قيل يكفر وبقوله الخمر ليست بحرام لانه استحل الحرام القطعى) مجمع الانهر ج ١ ٥٣٣ صحيفه يعنى براو من خمرنى ياراتام آندن باشقه طوره آلايم ديسه بر روايتده اول كشى كافر بوله هم حرام توگل ديب ايتدو بولن ده كافر بولا زيرا اول كشى قطعى حرام بولغان نرسه نى حلالگه صاناغان بوله ديهكدر.

٢ نچى سوألك جواپى: شريعت (العلاوة بالاجنبية حرام) دى يعنى آراده نكاح بورى تورغان خاتون بولن نكاحسىز اولاقده او طرو حرام ديهكدر. يارانلار ديكان برامازلرنك «بز بر استاذ بالالارى بر طوفا

I

آمان اولقده عبد البصير عبد الجميل اوغلى طرفندن سوأللر
بر نچى سوأل بزنك ايلگه جيتمش چاقرم مسافه ده برايشان حضرت بار، اللهغه حمدلر بولسون بوكونده شول حضرتدن سبق آلوب يعنى توبه قيلوب بايطاقنه جماعت ياران بولديسار لىكن شونيسى ناسق كه حضرتنك تربيه سنده بولغاننك صوكنده مخير لك درجه سينه ايرشالرا بىكان شول درجه گه يتكاج حرام بولغان خمر نيده اچهلر بعضيلرى نيك سين اچهسك سين ياران بيت ديگاج بز مخير درجه سينه ايرشك ديلا بزنك حضرتمز ايتد اچ فايچق ديب دايچقغه نى توتر ساكده يارى ديلر مشايخ لرده شونداى مخير بولوب تكليف ساقط بولورلق درجه بارمى؟

٢ سوأل شول حضرت خاتونلار طائفه سنده تربيه قيله ٣٥ ياشلر نده باردر بر اولنك معلمى ايكنجى بر اولنك جماعتى ايله ايكرسى بر چاناده بر يورغان بوركانوب شول ٧٠ چاقرم مسافه ده بولغان حضرت ايله كور شوب توبه لرنى يكتارتوب اوچ كيج قونب قايتديلر بزنك ملالر ايتسه نيك كشى جماعتى ايله بر گه اوتروب جوريسز ديب شول يارانلر ايتهلر بز بر استاذ بالاسى بر طوغانلر مز ديلر اوشبو من ار حقدده شريعت نه دبر ايكان وتوغرى جواب بيلر ما كىكزنى اوتنوب قالدوم.

نارمن» دیولاری شریعتنی استخفاف فیلوب بواماسه اول سوز ایل گنه کافر بولمیلر، اما اول سوزلرنی شریعتنی استخفاف فیلوب ایتسه لر آلا رنک کفر نده شک یوقدر، استخفاف فیلوب ایتسه کانه کافر گنه بولمیلر بک زور گناهغه چومالار.

II

ایضا آولنده ابراهیم غور چاقوف طرفندن سوؤاللر.
۱ نچی سوؤال بزنگ اینصار اویازنده عسکر رنی یمین ایندر گانه بزنگ ایضا ملار بنگ بعضیسی یمین ده نصولک اون دفعه یا که یگر می دفعه جهرام تکبیر ایتدره لر. بو تکبیر ار انعقاد یمین گه شرطیدر؟ یمین سوکنده تکبیر گه برار وجه شرعی بار میدر؟

۲ نچی سوؤال انبیاء و رسل عظام علیهم الصلوٰة والسلام حضر اننی صفائر و کبائر دن معصوم لر دیب اعتقاد لازم بولغانغه کوره آدم علیه السلام گه عاصی دیب اطلاق جائز تو گل حالبوکه الله تعالی حضرتلری قرآن کریمده طه سورسنده (وعصی آدم ربه فغوی) دیب ذکر ایتمشدر. جواز اطلاق عصی، اطلاق عاصی نك جواز ن مستلزم تو گل می؟ چونکه مبدأ عصر مصدر معلوم مبدأ عاصی مصدر معلوم مبنی للفاعل در. بس مبدائین آراسنده اتحاد بار. مبدائین آراسنده اتحاد مستلزم مشتقین آراسنده اتحادنی بس مرجع قضیتین بر بوله در. بناء علیه آدم عاصی دیب اطلاقه جائز بولورغه تیوش بوله در.

اداره

۱ نچی سوؤالنک جوابی: یمین سوکنده تکبیر انعقاد یمین گه شرطده تو گل یمین سوکنده تکبیر ایتدره گه وجه شرعیده بز کوره آلاماق بولسه بر بدعت محدثه بولور.

۲ نچی سوؤالنک جوابی: بو سائل نك «آدم علیه

السلام گه عاصی دیب اطلاق جائز تو گل» دینگان سوزینه برتردید کیله. یعنی آدم علیه السلام گه عاصی دیب اطلاقنک عدم جوازی بعد النبوت می؟ یا خود مطلقاً؟ اگر بعد النبوت دیولسه مسلم لکن (عصی) نك اطلاق قبل النبوتدر. یعنی جنتدن خروج گه کسب استحقاق ایتکان وقتنده در. اول وقتنده نبوتنی یوقدر. اگرده مطلق دیولسه بوممنوعدر. زیرا قبل النبوة عصیان بالفعل واقعدر. (کیف بدعی انه فی الجنة ولا امة له هناك کان نبیا مبعوثا لتبلیغ الاحکام وهل کان الاجتناب بالنبوة الا بعد تلك القصة كما يدل علیه قوله تعالی (فغوی ثم اجتناب ربه فتاب علیه) فان کلمه ثم للتراخی وانهاته فهذه القصة كانت قبل النبوة) شرح المواقف ج ۲ صحیفه ۴۳۲ فی المقصد الخامس فی عصمه الانبیاء.

III

قیشقی ده امام خطیب مطهر کمال الدینق طرفندن سوؤال

بزنگ قیشقی ده بر او سنتابر آینده بر باینک پیچتی زاوودنده کونک لاب اشل گان وقتنده معلوم زاوودقه قیصیلوب اولدی. شول کسه نك خاتونی هم آناسی «قارار کشیمز قالمادی آقچه تولسن ایدی» دیب بای اوستونندن حکومته عریضه بیر دیار. حاضر شولارغه آقچه چغا ایکن. شول آقچه نی وارثلر آراسنده شرع بوینچه تقسیم قیلنور می؟ یا که خاتون ایله آناسی علی السویه تقسیم قیلوب آلورلر می؟ هم خاتون نك اولمگی ایرندن قالغان بر ایر بالاسی بار ایدی اولده شول قیصیلوب اولمگان کشی تربیه سنک ایدی مذکور آقچه میراث طریقچه بولنمسه اول بالاغده حصه چغاریلور می؟

اداره:

بایدن چچاقق آقچه البنته ترکه (میتدن قالغان

مال) تو گل بو بيلگولى. هم اول مشروع بر آفچه ده تو گل. چونكه آنك چغوى وجه شرعى بر لن تو گل. شولاي بولغاچ غير مشروع بر مالى مشروع صورتك تقسيم نچك متصور بولورغه كرك. مگر آفچه ني چغار و چى باى اوزبنيك رضاسى ايله طيب نفس دن بير سه اول آفچه نك مشروع بولوى ميكندر اول تقدير ده آنك تقسيم صورتى ده مذكور باينك اوزرينه عائد بو. لورغه تيوشلى بولوب كورنه در. اول نچك تقسيم قيلورغه فوشسه شولاي تقسيم قيلورغه تيوشلى بولورغه كرك. خاتون بالاسنه بيرو مسئلسيك بايغه وانك امرينه عائد بولورغه تيوشلى. بساي آنى مسكوة عنه فالدرسه آنك اولنگان كشيگه مناسبنى اولمديغندن اول آفچه دن آكاده حصه چغار بولو لازم بولماسه كرك.

آفچه نك چغوى شرعى بر ميزان وقاعده بوينچه بولماينچه مجرد حكومت قوتى ايله گنه اولديغندن آنك چغوى وجه شرعى بر لن تو گل ديدك.

IV

طوم ولايتى قاين اويازى امام عبدالرشيدى طرفندن سؤالدر

انچى سؤال: ادملرده بوله تورغان سويك خسته لغينه شفا ديب ماي چيسلاسنده فرمستقنى اوياسى ايله فاپچقغه صالحوب كيتروب قازانداغى قايناب تورغان صوغه صالحوب دخى قايناتالرده صو وينغانندى صو مذكور سرخاو كشيلى شول قايناب صووينغان فرمستقلى صوغه اولتورقلار. ايندى شول نيجه شهر مكلب جاننى قايناغان صوغه صالحوب پشركان اولتور. رگان ايچون زور گناه بولمى؟ ئلله ضروره ايچون جائز مى؟

٢نچى سؤال: شيث عليه السلام حوا انانن طوغديهو؟ ياكه شيشه دن بار اتاندى ديگان سوز در سنى؟

٣نچى سؤال: بر كشى نماز ده اوقه اسسه روز ده تو تماسه امام اول كشيگه روزه توتارغه نماز اوقو. رغه فوشسه ده اول كشى الله تعالى منى تقدير ده گناهللى بنده سندن فيلوب بار اتقان الله تعالى بزنيك عبادتمز گه محتاج تو گل الله عفور رحيم كذا وكذا ديب سوزار سوينسه اول كشى شريعت نظر نك نند اين كشى بولا؟

٤نچى سؤال: كتب فقهيه دن اكلاشلىدينه كوره زوجه مظلومه بولاسه زوجنك اختيار ندينبشقه فرقت طالب قياوغه هيچ حقى يوق، اما زوج زوجه گه عيب اسناد فيلوب ياكه هيچ عيبسز زوجه نك اختيار ندينبشقه طلاق ياكه خلع قيلوى جائز مى؟

اداره

١نچى سؤالنىك جوابى: ضررى تيمگان فرمصقهنى اوترو مكر وهدر آنى صوغه طاشلاو باتفاق العلماء مكر وهدر. (قتل النملة تكلموا فيه والاختار انه اذا ابتدأت بالاذى لا يامس بقتلها وان لم تبتدى يكره قتلها وانتفوا على انه يكره القائلها فى الامم) هندية ج ٥ صحيفه ٣٦١ يعنى فرمصقهنى اوترو دده علما سويل شديلىر. آلا اختيار ايتكان سوز شولدر: اكر فرمصقه ضرر كيتوره باشلاسه آنى اوترو دده ضرر يوق. اكر دده ضررى تيماسه آنى اوترو مكر وهدر. آنى صوغه طاشلاو ايسه بالاتفاق مكر وهدر ديمكدر.

اشبو روايتكه قاراغانك ضررى تيمگان فرمصقهنى ضروره بولماغانده اوترو مكر وهدر. ايندى ضررى تيمگان فرمصقهنى ضروره ايچون اوترو توبانده گى روايتكه قاراغانده مكر وه بولماسقه تيوشليدر. (الفليق الذى يقال بالفارسيه) (بيله) يلقى فى الشمس ليهوت الديدان ولا يكون به باءسا لان فى ذلك منفعة الناس) هندية ج ٥ صحيفه ٣٦١ يعنى يفاك فوز اسنى (آكنا فارسجه بيله ديب ايتنلر) ايچنك گى قورتلر بى

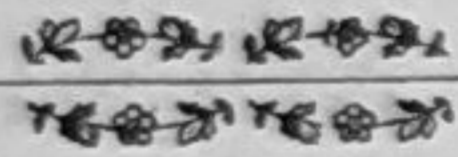
اوترو ايچون آني فوياشقه طاشلانادر. آني طاشلاوده خاقغه فائده بولغانلغى ايچون ضرر يوق ديمكدر. فرمىقه صوويندهده خاقغه فائده بولغانلغى ايچون شول طريقه آنك صووينى ياصاب خلقنك فائدهلانوى درست بولسا كرك هم گناهده بولماسه كرك.

۲ نچى سؤالنك جوابى: شيت عليه السلام شيشهده يارانلدى ديگان سوزنى بز كتابده كوره آغانهز يوق هم معتبر بر كتابده آنداين سوز بولور ديبده ايتيه آلمايهز. آنك حضرت حوا آنامزدن توغدىنده خلاف يوقدر. بارى اول باشقه بالالارى شيكلى ايگن بولوب توغدىمى؟ ئال يالغزى غنه توغدىمى؟ شونده اختلاف باردر.

۳ نچى سؤالنك جوابى: نماز اوقمغان روزه تو- تمغان الله تعالىنك بز نك عبادتمزگه احتياجى يوق ديگان كشر توبه ايتماسه بك زور گناهللى كشى بولا آكا لسان شرعده فاسق ديب ايتهلر. شريعت حكمنده اول كشنى نماز اوقى باشلاغانغه قدر حبس ايتارگه و اصر و قك ياتقرورغه تيوشلى بولهدر (وتاركاها عمدا مجانته اى تكاسلا فاسق يجبس حتى يصلى... و قبل بضرب حتى يسيل الدم منه) در المختار كتاب الصلوة يعنى نمازنى بالقاولانوب اوقمغان كشى فاسق بوله آني نماز اوقغانغه چاقلى حبس ايتلور. بعض علماء فان آفغانچى صوقدريلور ديدى ديمكدر.

۴ نچى سؤالنك جوابى: مظلومه خاتوننك ايرندن فرقت طلب قيلورغه حقى واردر. لکن ايرىنك اختيار نديشقه ايرندن آيريلوب كيتوگه گنه حقى يوقدر. ايرنك اوز خانوننى هيچ عيبسز طلاق قيلووى قيووشلى بر اش بولماسه ده طلاق قبل ايكن طلاقى واقع بولوب خاتون آيريلدر: بو صورتده خاتوننك مهران كامل تماملاب بير گانديصوك اير اوستوننه خاتوننك عدة نفقهسى ده لازم بولدر. اما خلع ديگان نرسه

خاتوننك رضالغندن بشقه ايرنك اوز اختيارى بر- لن گنه بوله تورغان نرسه توگلددر. (ويقتقر الى ايجاب و قبول كسائر العقود) در ج ۱ صحيفه ۳۸۹ يعنى خلع ديگان نرسه باشقه عقدلر شيكلى ايجاب و قبول بر لن بوله ديمكدر. ايندى ايجاب قبول بران بوله تورغان نرسهده ايكى طرفنك رضالغى كرك بولهدر. شولاي بولماچ خلعدهده ايكى طرفنك رضالغى كيرك بولهدر. بر طرفنك غنه رضالغى بتميددر.

الله تعالى نك عذابندن قورقماو

اوشبو حاضرگى وقتلرده شا كردلرمز كرك كچك اولسون و كرك بيوك بولسون كوبرا گى لا بياليلك يولينه كروب كيتديلار. نماز و استاذ حقنده وغيرى شريعه امرلرى توغروسنده آدابسز- لك نك چيگنه باروب بئديلار. حاله-وكه اولگى شا كردلرمز بيله دگل ايديلر نماز حقنده استاذ توغروسنده كوبرا كى بك رعايهلى ايديلار. بونك سببى نه ايكن دبو كوكلگه كيلدر يوقسه حاضرگى شا كردلرمز نك بولرينه سوز يوق بلو- لرى بك بخشى بالا شا كردلرومز ايمان كلمه لرن معنا لرى بر لن بله لرمه نماز كى عبادت لرمز نك آداب اركانن نمازده بولغان دعاء لرون بارچه سنى معنالرى بر لن آكلاب كوكلرينه بر كوتهلر بوياقلرى بك بخشى اما ديانه لرى برده يوق اوشبو جهتد بونك سببى نه ايكن ديه سؤال متوجه بولهدر. اوشبو سؤال نك جوابى بنم فكر فاصرمه كوره بودر. شا كردلرمز نك آخرة عذابندن قورقولارينك يوق- قلاغيدر. همده واقعا ده شولايددر. چونكه حاضرگى

معالم افنديلر نك اوقته تورغان رساله لر ونده اصلا
 آخرة عذابندن قورقتو يوق هم اوزار يئنگ ده بعضى
 سى شول طرفده در .
 يعنى بالالرنى آخرة عذابندن قورقتو تيشوش
 تو گل الك طرفنده در . همد «شورا» ده بو خصوصه مقاله
 لرده يازولمىش ايدى . ايشته اشلر بيله در . يعنى
 معالم افنديلر مزنك ش كورد بالالرنى آخرة عذابندن
 قورقتولرى يوق بولديغندن شا كورد بالالرمز بو
 حالگه دوشمشلر در نيچك بولاي بولماسون نيچك
 شا كوردلر بو حالگه دوشماسونلار حالبوكه خلايقك
 نامشروع شى لردن طيلولوب مشروع اولان شى
 لرنى يربينه كيلنرولرينه سبب بولغان نرسه لر نك
 ايك اصل والرغسى آخرة عذابندن قورقماق ايدى .
 بو ايسه تىجر به ايله عيانا ثابت بولغان نرسه در
 چونكه آخرة عذاب خوفى بولغان من نك اوط ايلن
 ايلن عذاب (جهنم عذابى) آلدونده حاضر طوره چقدر
 البته آلدونده جهنم عذابى حاضر طورغان من نك تيشوش
 سز اشلر دن طيلولونده شبيهه قيلمايه اصلا مجال يوقدر .
 مثلا بركمه نك آلدونده بك زياده قوتلو اوط حاضر
 لانسده ايكچى طرفدن او كشي نك نفسنه قايت بر ملايم
 نرسه حاضر لانس هده بركمه كه ايتولسه اگردهن
 آناشول اوز نفسكه ملايم بر نرسه نى قبول قىلساك اول وقت
 سن شول يانوب طورغان اوطقه اطلولاچاق سك دىنلسه
 البته اول وقت بركمه نك اول اوطنى كورگانلكندن
 بورا كلرى پارچه پارچه اولوب قوطى ارچوب
 اول نرسه ن واز كچه چگنده اصلا و قطعاشبهه يوقدر .
 دخى ياش وقتنده اولغان بر واقعه نى مقام گه مناسب
 اولغانلقدن سويلاب كيتسك عيب ايدولماسه كرك
 ايدى او ايسه بودر . كچكنه بالا وقتنده بن توشاك
 اوستنده اولتورادر ايدم اول وقت انكاييم حضرتلرى
 ايدانده جهنم عذابلى بيان قىلنغان بر كتابنى اوقيدر

ايدى اول مېگه شول قدر تاثير بير ديكه حتى بن
 شول توشا كنگه ياطوب جهنم عذابندن قورقوب اچق
 اچق بىلامده يارب اوزمنى انكاييم انكايمنى هم طوب
 غانقاييلارومنى جهنم عذابندن قورقار ديو دعاء قىلدقم
 بو كونگى كى خاطر مدهدر ايشته بوندىن قورقتونك نى
 قدرلى تاثيرى باراغى آكلاشلسه كرك . شوشى
 عكه بر لن بولسه كرك . والله تعالى اعلم الله تعالى
 حضرتى قرآن شريفى نك اولندن آخري نه چه بنك لرنى
 جهنم عذابى ايله قورقتمشدر . همد پيغمبر من صلى الله
 عليه وسلم كه آخرة عذابى ايله قورقتو ايلن اهر
 ايتمشدر . نتمك الله تعالى كلام شريفك ايتدى . (واندر
 الناس يوم يأتهم العذاب) ديو . يعنى قورقوتسن
 (محمد هم) آدم لرنى شونداين كورن بر لن اول كورن .
 آلرغ عذاب كىلور يعنى قيامه كورنى ايله قيامه
 عذابى ايله قورقوتسن آنلارنى ديه كدر . دخى الله
 تعالى ايتدى (يا أيها المدثر فم فانذر) ديو يعنى اى
 كىومينه ترولكان من يعنى محمد عليه الصلوة والسلام
 طورسن بس قورقوتسن قوم كنى الله تعالى نك
 عذابندن ديه كدر . دخى الله تعالى كلام شريفك ايتدى
 (واندرى الذين يخافون ان يخشروا الى ربهم) .
 ديو معنای شريفى ايسه دخى قورقوتسن (محمد هم)
 قرآن بران شونداين من لرنى اول من لر قورقور .
 لر رب اربنه حشردن يعنى فوبار ولودن اول حشردن
 قورقان من لر مسلمانلار ايدى . بس مسلمانلارنى
 قرآن ايله قورقوتسن ديه ك بولدر . اوشا اداق
 (واندرهم يوم الحسرة واندرهم يوم الازفة) كى
 انذار لفظى بر لن ايتكان آيه لر بك چوقدر ايدى
 الله تعالى كلام شريفى نك اول نك آخرنه قدر ديوراك
 بنده لرنى آخرة عذابندن قورقوتسه همد پيغمبر من
 هم گه بو قدرلى كور آيه شريفه لرده آخرة عذابندن
 قورقتو ايله امر ايتسه بو افنديلر نك شا كورد بالالرنى

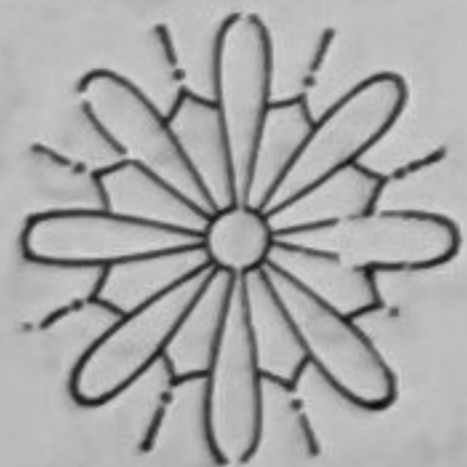
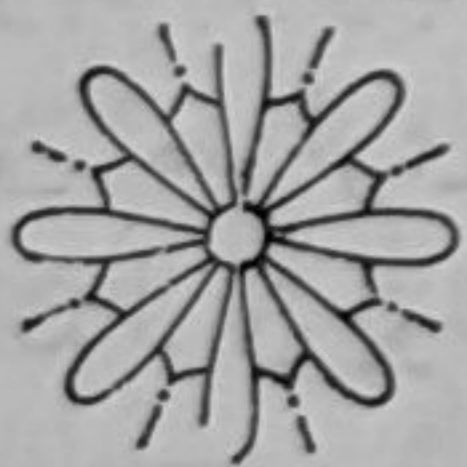
آخره عذابى ايله فور قنو نيوش تو گل ديب ايتولار نده
نى معنا فاله؟ البته معناسز بولوب قالونده نص قه خلاف
سوز بولونده شهبه قياورغه مجال فاما ايدر . بس
بو سوز لردن بك آچق بلندي يوقار يده ذكر ايدامش
شا كرداراك لا يباليك آورولارينك علاجى و ول
آورونك دفعى نك سببى نى نرسه ايكانلىكى اول ايسه
بودر يعنى معلم افنديلار من نك شاكر دلار يده آخره عذابى ايله
قور قنولارى او كوت و نصيحت قياولر يدر اوشبو طريقه
اولاننده انشاء الله تعالى شاكر دلار من نزالسه كرك
ايدى كوب نزالماسه بير آزر اق نزالسه ده طور
فائلكلار بولور ايدى . ايدى اوشبو طريقه يساس
شاكر دلار من نزالسه طور شاكر دلار مزده انشاء الله
توز اولورلر چونكه طور شاكر دلار شول كچكنه شاكر د-
لردن حاصل بوله در . هم مدرس حضرتلار من نكده
شاكر دلار ينه معلم افنديلار كى يش يش و عظ نصيحت
قبلوب طولارى ممكن همك بك تيش اشد . حالبوكه
شاكر دلار كه ايك فائلك بير كان نرسه شاكر دارنى اسلام
روحى بران روحلاندرغان نرسه آخره عذابى ايله
فور قنماق و عظ و نصيحت قيلماق بخشى لق يوينه ديم
و دلالة ايتما كدر . بس مونداق بولاسه معلم افنديلار مزه
لازم بوله . هر هفته ده بر كره بالالار نك حال ارينه موافق
روشنه او كوت و نصيحت قياوب طولر ماق هر هفته ده
ممكن تو گل ايكان اون بيش كونده بر كره آينه ايكى
كره بوله در بو طريقه ايتسا كده بارى ولكن بو اش
هر بير معلم نك قولندن كيله تورغان اش دگلدر .
چونكه معلملر آراسنده بيزمانى چيكللار بايتاق غنه
باردر و اوز اوزندن و عظ ققاروب سيلار كه افتدا-
رلرى بولماغان معلملر من آزد گلدر . شول سببلى
صحة و فراغلكى بولغان ديانه و اهللكى اولغان علماء
عظاملر مزدن اوتنه مزلر اوشبو معلملر من ايچون اقل
اول مرتبه ۱۴ مجلس ۱۴ بولك و عظ و نصيحت ياز ماقلر .

ونى البته آينه ايكى كره و عظ ايدولاسه تعصيل مدتى
۷ آى بولغان تقديرده جمسى ۱۴ بولك ۱۴ مجلس
و عظ بوله چقدر . ۱۴ دن آرتوق بوله ايكن بيگرك
خوب بوله چق در . همده معلم افنديلار اماملر غده
طور فائلكلر بولور ايدى . بونى ايسه معلم افنديلار نك
كوبسى قبول ايتسه لار كرك ايدى .

بو ايسه هيچده اوتولماز سزاق در جهده دينگه بر
طور خده بولونده يترن اهل اسلام بالالارينك فلاح
طابولارينه و سعادتكه ابر شولارينه سبب بولونده شهبه
يوق . بن كدم ايسه بويار آزر اق آورومز آرنقا .
ناق سببلى معذور مزلر يازو يازوب كشى كه آكلا .
تولر بك مشكل در جهده . بوقسه آزغنه اولساده ريم
تعالى چيكللك بيرسه قوامزدن كيلسه كيلماسه ده باش
اوستو ديو كروشور ايدك بو اش بز نك قار اقامزده
مسايله قيلو نيوش بولماغان بر مهم اش كى كورنه در
اوتنه طرفنى سز بلور سز . امام محمد صادق العثماني

اداره

بدوام ، فضائل الشهور ، نصيحت الصالحين ، ثبات -
العاجزين لار مدرسهدن سببيلوب طاشلانغانه كوره
شا كردلر ديانتسز كه ايلانديلر ديواسه توب تو -
غرى حق برسوز بولور ايدى . چونكه اول كتابلرده
مخترم حضرت كورستكان يواندن آرتق خاصيه لار
بارلغينه اهل وجدان انكار ايتماسه كرك ايدى .
مذكور كتابلار ياخود شونك كى لار بالالار غه اوقنلما -
غانده قورى و عظ بران گنه بالالارنى اشكه كرتو
چيكل اش بولماسه كرك . بز شولاي آكليهمز .

اظہار نفرت

۱۹۱۵ نجی یل دین و معیشت نك ۴ نجی نومرنده استرلی باشنده مولد مناسبتی ایله پیغمبر نامنه ادبیات کیچہسی عنوانی مقالہنی اوقوب دینم نك وصاحب شریعتہز اولان محترم نبیمز صلی اللہ علیہ وسلم نك استہزأ قیلنوینه تاسیف ایتسامده استرلی باشنده اوقوغان طلبہلردن برارسی بوگا اظہار نفرت قیلور دیہ کونکان ایدم محترم «دین و معیشت» مجله سنده آکا دائر مقالهلر کورہ آلمادیغمدن بو پراکنده کلماتہ جرمة قیلہم .

روسیه مسلمانلرینك اکثری عالم تابقان دین و دیانتده بتون دنیاغہ مشهور ایشان حضرتلر مز بولوب علم نوری ایله دنیانی یافترتقان استرلی باشنده شوندی ادبسن کیچہ یاصالوغہ اظہار نفرت قیلمای اول مقالهنی اوقوبقنه قالآ آلامدم . کندم شول استرلی باشنده محترم محمد حارث و محمد حراث حضرتلر مزدن تحصیل علم قیلدیغمدن و بتون روسیه مسلمانلرنده اولان حضرتلر نك اکثرینك استاذلری و تقوی اری عالم و متدین لری اولوب اقوال و افعال لرنده موندی خلاف شرع مجالس لر قیلو شویله تورسون شہمہلی اموردن برشء آنارده قصدا صدوری بولمغاندر دیہ اعتقادمز در . شولای بولمیده یارامای چونکہ روسیه مسلمانلری ونیچہ بوز عالم لر مدرس لر آنارہ بالاتفاق مسلم اولوب دینده استقامت لری دینده صلاحیت لری وبما انزل اللہ ایله عامل اولدیلری اوچون آنارہ شاکرد و مزید اولوب استقامت لرنده دائم اوله لر ایدی و خلفی خبر لری اولان مخدوم حضرت ارده علی العہوم انکار لری بولنده ثابت لر دیہ اعتقاد قیلوب آنلر حقندہ ده مرحوم حضرت ار نك توابع لری

بارمزده آنار دن مہنون ایدک موندی اوشہو یل ۴ نجی نومر «دین و معیشت» ده پیغمبر نامنه ادبیات کیچہسی عنوانو مقالہنی کوروب استرلی باشنده پیغمبر نامنه موندی ادبسن کیچہ یاصالویبده ٹوشاناسم کیلمہ سہده مطبوعات صحیفہ لرنده درج ایدولر کندن بلکہ چندر دیہ حساب قیلوب اول کیچہ گہ و اول یاصا وچیلرغہ اظہار نفرت قیلہم . وبوندی ادب سن کیچہ لرنی استرلی باشنده نیچہ سنہ لر تور سامده کورمگان ایدم . حاضر گی مخدوم حضرتلر مز اول وقتہ مینم زمانداشلرم ایدی آلارده بوندی ادبسن کیچہ لری و خلاف شرع اولان جر لر مجلسنی کور . مگانلر در دیہ حساب قیلہم . شولانی بولعاج کوکلا گہ برسؤال کیله مخدوم حضرتلر مز شول ادب سن کیچہ ده شول ادب سنلر مجلسندہ میکان بو ادب سن کیچہ ده طوقای بشیری ، غفوری ، سونچہ لی ار نك جرولر نی جرلاتوب مرحوم ایشان حضرتلر نی وفات خافہ لرنی قباحت لر گہ نچک رضا بولدیبار ایکان مرحوم حضرتلر زمانندہ بخت سز قز . . . تلانچی قارت . . . کیلمن . . . فاین آنا کبی چپبوخہار اوقوب مولد کیچہسی بولا ایدیہی . چومچ آوزلی قزلر توگل اسپای آوزلی قزلر بخت سز قزلر توگل بخت لی قزلر ده اوقولار بیدی بیت آق صافاللی آق چالہلی حالفہلر مز اوز . لرینی و استاذلر مز مرحوم حضرتلر نی مولود اوقو . چیلردن سوکدروب شولر نی طابکلاب نچک او طردیلر ایکان عجبا ؟ نك بیت حضرتلر مز خلفہلر دن صحیح البغاری اوقنوب رسولہ نك روح پا کلرینہ شونك ٹوابنی ہدیہ قیلہ ایدیلر . بو قدر نقوالفی و علما س ایله مشہور استرلی باشنده رسولہز نامنه دیہ رسولہزی استہزأ قیلولرینہ و شول کیچہ نی یاصاو . چیلرہ بیان نفرت قیلوب توہاندا کی آیت نك تفسیر و عبارت لری شونده او طرفان خلفہلر مز نك ایستارینہ

تو شرمك بولام تاينكه اول ادبيات كيچه سنى يا صاوچيلار
بزم نبي محترم مهزي و مرحوم ايشان حضرتلار مرنى
استرلى باشنده موندى قباحت اشلر برله استهزا
قىلماسونلار.

(وقد نزل عليكم فى الكتاب ان اذا سمعتم آيات
الله يكفر بها ويستهزا بها فلا تقعدوا معهم حتى
يعوضوا فى حديث غيره انكم اذا مثلهم) مونه بو
آيت نك تفسيرنده امام طبرى حضرتلارى جامع البيان
نام كتابنده ايتنه (وقوله انكم اذا مثلهم) يعنى وقد نزل
عليكم انكم ان جالستم من يكفر بايات الله يكفر بها
ويستهزا كما عصوه باستهزائهم بايات الله فقد اتيتم
من معبضة الله نحو الذى اتوه منها فانتم اذا مثلهم فى
ركوبكم معبضة الله واتيانكم ما نهاكم الله عنه وفى هذه
الآية الدلالة الواضحة على النهى عن مجالسة اهل الباطل
من المبتدعة والفسقة عند خوضهم فى باطلهم وبنحو ذلك
كان جماعة من الامة الماضية يقولون تا ولا منهم هذه
الآية انه مراد بها النهى عن مشاهدة كل باطل عند
حوض اهل فيه ذكر من قال ذلك حديث المثنى قال ثنا
اسحق قال ثنا يزيد بن هرون عن العوام بن حوشب
عن ابراهيم التيمى عن ابي واثل قال ان الرجل
ليتكلم بالكلمة فى المجلس من الكذب ليضحك به جلساءه
فيسخط الله عليهم قال فذكرت ذلك لابراهيم النخعي فقال
صدق ابو واثل او ليس ذلك فى كتاب الله ان اذا
سمعتم آيات الله يكفر بها ويستهزا بها فلا تقعدوا معهم
حتى يعوضوا فى حديث غيره انكم اذا مثلهم
حدثنى المثنى قال ثنا اسحق قال ثنا عبد الله ابن
ادريس عن العلاء بن المنهال عن هشام بن عروة قال
اخذت عمر بن عبد العزيز فوما على شراب فضر بهم
وفيهم صائم فقالوا ان هذا صائم فتلا فلا تقعدوا معهم
حتى يعوضوا فى حديث غيره انكم اذا مثلهم
حدثنى المثنى قال ثنا عبد الله بن صالح قال ثنا

معاوية عن على بن ابي طاعة عن ابن عباس قوله ان
اذا سمعتم آيات الله يكفر بها ويستهزا بها وقوله ولا
تتبعوا السبل فتفرق بكم عن سبيله وقوله اقيموا
الدين ولا تنفروا فيه ونحو هذا من القرآن قال امر
الله المؤمنين بالجماعة ونهاهم عن الاختلاف و افرقة
واخبرهم انما هلك من كان قبلكم بالمرء والعصيات
فى دين الله) تفسير جامع البيان ۳ جلد ۵ جز ۱ صحيفه ۲۱۱.
(ان اذا سمعتم آيات الله قال اهل العلم فى الآية
دليل على ان من رضى بالكفر فهو كافر ومن رضى
بمكفر يراه وخالط اهل وان ام يباشر كان شريكهم
فى الاثم) تفسير النيسابورى هامش فتح البيان صحيفه ۲۱۴
مونه شوشى آيت نك تفسير لرينه و حديثلره
وعبارة لره قاراغانده دين اسمندن موندى قباحت
مجلسلر يا صاو شريعتهم گنه و نبيهم نى تكريم گنه لايق
تو گلدرديب بلهم. طوقاي كيچه لارى غصيرين كيچه لارى تاغى
ئله نيندى چور طار كيچه لارى بولاسه اوز بوانده بولوب
آثا علمانك بيك ايسى كيتماس ايدى. اما بزم محترم
نبيهم نك مولد كوني و كيچه سنى بزم او چون طور
بيردم (بهيردم) طور عيد طور شادلق كونه زدر و بو
طور عيد كونلرمزنى مشركين لار و اهل كتابلر كى
لعب و لهو ايله عيد قيلمى بلكه مسله انلر كى كما
شرعه الله عيد قيلنسه كوب ثواباره مستحق اولد -
بغمز (والدين اتخذوا دينهم لهوا ولعبا وغرتهم
الهدية الدنيا) آيتنده گى دين لرين و عيد كونلرين لهو
لعب ايله اوز درغان منلردن بولماس ايدوك الله
تعالى مذكور آيه ايله دين لرينى و عيد كونلرينى لهو
لعب ايله اتخاذا ايندن منلر گنه قاتوشماسقه انلردن
آيرلورغه و انلر نى ترك ايله بيورغانده بز دين
اسمندن شوندى طور عيد كونلرمزنى و دين اسلا -
مهزنى لهو و لعب اتخاذا اينساك و مسله انلر كى كما
شرعه الله مولد كيچه لارى يا صاماساق الله نك نهينه

مکتب مدرسه کې نرسه ياصيلو شولای ايتوب آنک
اسمې منگو آنک ايتوب فالدر آلر اوز نيگره سينه اسمې
منگو فالدر رلق کشيبلر جيا آلغان کشي البته بختلي
کشيبلر. فقط اول آنک اوچون اوز عمر نده بيک کوب
مشقت لر چيکيگان بولادر.

اوشبو يوقاريد، ياز لغان حاللرني ملاحظه ايتکانک
صوگنده مرحوم استاذ محترم و استاذ محترم من آخوند
ومدرس محمد کمال دولتشين حضرت شا کردلري
خصوصا حضرت دان اوقب چقان اطرافهز داغی
اماملر معاملر وغيري لر اوز منک سوکاو استاذ من
چنکم بکتر قريه سنه کيلوب اوتوز قرق سنه ارمي
طالمي آخر عمر نه قدر دين و ملت که آزمي کوبه
خدمتي بولغان ذات لرغه خدمت نک قدرني تقدير ايتو
مزي قرداش لر مزگه آگلانتان بولور ایدی. کر اي
نيندي قوم اولسون اوز لرينه خدمتي نيگان کشيبلر
نک قدرلرني بلسه و آکا مکافات اوچون بر مرتبه
گنه الله رحمت ايتسون ديب اينه بلسه اول قوم دنيا ده
ياش ارغه حقيبلر بالعکس خدمت لريني تقدير اينه
بلمگان حقلقني حقسزدن بخشني يماندن آير آلغان
قوم دنيا ده ياش ارغه مستحق توگلدن. شونک
اوچون مرحوم استاذ محترم منک تار بسخ ولادني
هم دنيا نک اينک فارانغي بر باشفورط آوانده تربيه
لنوب ده، کشي توغان ايلندن اوتوز قرق چاقرم
کيتو گر ايتسه غه کيتودنده آعر بر اش حساب قيلنغان
بر زمانده اون آلتی ياشنده ايکان اوز لنگندن
اوغا غوپرناسی مشهور استرلي باش وقوغلاق باش
قريه لر نه بارب بر آز مدت تحصیلده بولوب صوگره
مشهور قشقار مدرسه سنده ختم کتب قيلوب قايتوب اوتوز
قرق خانه لي بر باشفورط اولنده امام بولوب دورت بيش
مدرسه ني اوز همتي اوز مصرفي ايله نچه سنه لر دوام ايتد
رب نچه بوز شا کردلر اوقتوب اطرافه کوب امام و مؤذن
لر و بعضا آنک دلالتی ايله از اولسه ده اوچيتلر

مرتکب اولومز مقرر در مونه بزنگ پيغمبر مزي
احترام قيله تورغان کونلر مزده احترام قيله تورغان
کيچه لر مزده دين و ديانت ليلر اسمندن مولود کيچه سي
حرمينه طوقايلر - غفوريلر تاغی نيله کملر جرولر -
يني طاقتلريني ايتدروب مولود کيچه لرني استهزا
قيلوچيلر (وغر تهم الحياة الدنيا) اولوب (کانهم اعرضوا
عن حقيقه الدين و افصروا على تزيين الظواهر
ليتوسلوا بها الى خطام الدنيا) عباره لرينه مصداق
بولماسلر ميکان ديه استرلي باشق او قوغان شکر ندرده
بنم بو مقاله مه اشترک ايتدولر اميدي ايله قالدوم
استرلي باش کردی عليم حضرت عطاء الله سي يهودين.

يادگار ياصاو

آدم بالاسی ايچون دنيا ده اوزندن صونک بخشى
اسم فالدرودنده بخشى اش بو قدر. شونک اوچون
عقلی آدملر کراک باي کراک عالم کراک باشقه
بولسون کوبسي دنيا ده بخشى اسم فالدر و ايچون
اجتهاد قيلدر: لکن آکا موافق بولغانی بيک سبرک
در. بيک کوب معتبر کشي لر اوز عمر ندرده ناله نه
قدر شهرتلي بولسه لرده وفات ايتوب بش آطی يل
اوتکانک صوگنده تمام اونو طه لر. گويه دنيا غه کيامکان
کبيک ده بولالر. آلرني ايسکه نوشرب سويلوچى
دعا قيلوچى بولم يا که بيک آز بولدر. مگر دنيا ده
ايکان وقتنده بخشى خدمتي آرقاستنده اوز تيگره سينه
اوزينک اسميني منگو فالدر رلق اوزينه مخلص، معلو
مانلى کشي لر جيا آلغان کشيبلر نک اسملري گنه اونطو
لمايدر، آنک مخلصلري آنک بخشى خدمتن تقدير
قيلوب سويلي لر هم ترجمه حاللريني يازب اسمني
هالگه تاراتالر. يا که آنک اسمينه يادگار ايدب ديني

دعادن قورقماو باطرلغی شا کردلر آراسنده قطعی رک حکم سوردی. اول یلارده مدرسه دن استاذینه و آنا آناسینه عاق بولوب چقغان طابهلر، غزتهلر طرفندن «اصلاح قهرمانی» اسمن آلدی. بو کونگه قدر ۸ یلار مقداری دوام ایتکان - اصلاح ایدلگان مدرسه لر مز شونلر نك تاثير ریل یا تا بولغه صالح، حضرتلر قولندن اچقنبل معلملر قولینه کوچدی. توغرسیده شوندن توبه نگی یلارده مدرسه لر مقتدر استاذلر تصرفندن آلتوب اقتدار سز معلم و شا کردلر بالاچاغالر تصرفه بیرلدی.

بو حکمن تیک شول وقتده شا کردلر طارا - لووندن عزته و قزللر عتابندن قورقمی، محله پاپو - چیتلاری تاثير نده بیرلمی کیلگان، مستقل مدرس لر نك مدرسه لر یکنه مستثنی در.

بوصقلی مدرسه لرده، قزل خلق تلنده باغادیلنی، ترتیب سز، اصول قدیم مدرسه سی، بت اوپاسی، کبی اوصاف ایله تقبیح و ذم ایدله کیلدی لر.

تگی اصلاح ایدلگان مدرسه لر: محمدیه، حسینیه، بوبی، رسولیه، عالییه، فلانییه، نگانییه، وما اشبههلر ایلان قیدلنه ایدیلر.

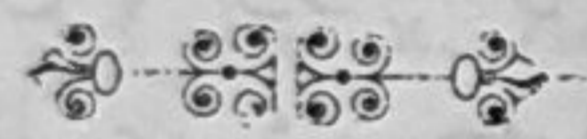
شول اصلاح ایدلگان مدرسه لر گه، مدرسه طاشلاب استاذ بددعاسندن قورقمی آنا آناسی سوزینه قارامی اطلغان شا کردلر نك کوبی، کیتکان استاذ لر نندن آلغان حظ لری آرفاسنده قبول ایدلب، ایسکی قورال معنوتیله امنجان لرده عوام نك کوزین چاغلد - ررغه موفق اولمشلر ایدی.

ولاجله اصلاح ایدلگان (!) مدرسه لر ایکی، اوچ یل اچنده اسم قازانب، نادان خلق نك دقتن جالب ایتدی. بواش اصول جدیده آبا فلانورغه زور تاثير بیردی. اصول جدیده نك پاری - تاثيری - اوچ یلدهن آریغه بارمغانی، آرتق اولسه شا کردنك نادان

و معلومانلی آدملر یئشدرودکنی بر کچک رساله ایدوب یازوب ترجمه عالی ایله بر ابر نسب و وفات تاریخاری ده یازلسه گوزل اولور ایدی بونی یازماق اول استاذ مز محترم دن اوقب چقغان اماملر و خلفهلر اوستنه نوشدکندن دقتلرینی جالب ایتهم.

خصوصا مرحوم استاذ و محترم نك اورنده اوغلی مخدوم آخوند و مدرس محمد فاتح دولتشین دان و آنک مدرسه سیدا گی شا کردلر دن اوتنهم

اگر ترجمه حالن یازب بیروچی بولسه باصدرو مصرفن اوز اوستمه آلام دیب اورسکی اوپازی برنچی اوسرگان و اولصنده چمازی اولی نك امام شاه یوسفی ایشده هدف

بدعاء و مدرسه لر

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک : «میندن صو نك زمان کیله - اس الا کیلدیسه اولگی لردن باوز - ناچار - بولوب کیلور» مفهومنده مروی اولان حدیث شریف نك حکمتی و سری اولسه کیره ک، حاضرگی خلق آراسنده بدعاء دن قورقماو باطرلغی و دعاء نك تاثيرینه اوشانماو لایبالیلگی کوندن کون ترقی ایتمکده.

یراق توگل یلار اچنده آرامزغه توشکان ترقی دردی، دینی نظر دن اصلا حمزی موجب بولغان کوب مزیت لر میز و ملتیمز اوچون مطلوب بولغان بایئناق امور دینییه نی آرتقه اعتبار سز طاشلانندی.

دعاء تاثيرینه ایمان ایتماو - اشانماو - مسئله سی بیگردکده ۷ نچی سنه لرده پیدا اولوب شول یلار

نلق سببلی اعتقادی بوزولغانی و تهر ته دن چقغانی هر کمنگ معلومی در.

شونک اوچون اوچدن آرتقان یللمده، اش ار اولگیچه اوله آمادی، اش سطحی غه ایلاندى امتحان لرده گل آلداش و ملت کوزینه بویاولی نرسه لرنی کورساتودن عبارت بولوبقنه قالدی. کوب اورنده ملت آقچه سی مالا ینبغی غه صرف اولوب اسراف محض غه ایلاندى. مونه موکا مثال اوچون مین اوزمنگ تجر بهم برلن توشنگان و کورشی بر مجله مده کورگان پروافعه نی بیان ایتب اونام: مجله آقچه سی ایلمن تربیه لنگان مدرسه ده. معلم قش بویینه تورکی و یازو اوقتب چقچاق یاز باشی بولاده هر بالاغه ایکی بیت، اوقیغان صاباغن اون کون مقدراری بیکلاته. اول بالانگ درس اورنی کتابنگ بیتمی (مثلا ۱۲ نچی صحیفه سی) بالانگ نومیره سی بولا. بالانگ قلاغینه امتحان اصولی کوبمی نغو تلسه، کتابلرنی بالالار آلدینه آچوب قویارغه و کیل ایدلنگان معین معلم یاخود مجله مؤذنی ده شول قدر اشدن خبردار اولب اوز اشن ایمانندن آرتق کوکایینه نغوته. امتحان کونی یته «فلانچی نومر! اوطور» آچکز کتاب اوقسون! «دیه معلم خاق آلدینه بالانی اوطرتوب بالا اخلاص سورمسی کبی مک قات اوققان درسنی شاطرداتب اوقی ده کوکلدن سو- یله بده بیره. بوندن خبری یوق محل جاهلری بالانگ بو ذهنندشاق قاطب قالار، آفرین! رحمت طرشقان، دیه بالانی بولا کلی لر. منه شولای ایتوب امتحان بولا. گرچه مین مونی اوز اوامزده غنه کورسه مده بو اصول کوب یرده بولورغه تیوش. منه ایندی شول روش و کیفیتک اصلاح ایدلنگان مدرسه لر قایسی اون یل قایسی سیگز یل- بد دعادن قورقمی تورغسان هنصر گه خدمت ایتوب- یاشادیلار. حاضرگی: اورام بویارنده نه کی تارتب یوروگان یهش بالالار نومر

پریکاشچیک و کانطورچیک لر (*) باریده شول مدرسه لرده معلملرنک اوزلری توسلی بد دعادن قورقمی تورغان بولب بتوشدیلار.

بو حالگه زور کشیلرنک ده عزیز باشاری طو- مانلانب حقیقتنی آکلی آلمی آشغچ صورتده یا کیش آکلارین میدانغه قویار اوچون، جیاولی پبصرار (۱) نک یازولارینه قول قویب «ترویسکی علماعسی و اصول جدید» رساله لری نشر ایتدردیلار. العاصل اشلر آشقاندن آشدی کوندن کون ترفی ایتدک. شول یولده ایکنمز اهل کلامنی و اوزون کتابلر یازغان مصنف لرنی بارینده تنب سوگب طاشلادق (الانسان عدو لما جهله) مفهومنچه قولمزه چاینباب توتدرغان اثرلرینه توشنه آلماغچ، بارینه ده دشمان بولوب صاننان چفاروب سوکدک. جامع الرمز ابن عابدین دشمانلری شو کونده ده یوق توگل حاضرگی اصلاح اهلی هنوز مذکور سالی ار گه دشمان بولوب یاشامکده لر.

درست آنلره تل تیدروچی ار، سلفلر (رحمهم الله) نک روح لری صوغویله قایسی فایده، املدن فلاق فاغوبده بلانندی لر فقط تاسفی که اول اشاره گنه اصلاح اهلینه یتمادی. آرتقنی کوندیلر . . . . . اسلامیت افتضال- سنچه اسلام اهلی نک صفتی هر کم گه معلوم اولغانی حالده، بد دعاء مذکور اصلاح اهلین مسلمانلق صفتلرینک کوبلرنندن معروم ایتدی. (اللهم اشغل الظالم بالظالم) دعاءسی تاثيری دیورلک، اصلاح اهلی بیننه عداوت توشوبده عورتلری آچلدی. اصلاح ایدلنگان مدرسه لرنک اساسلیسی حسینیه ایلان محمدیه اولدیغی حالده آلارنک توغدرغانلاری بولدوز غز- نه سینک ۱۳۱۰ نچی نومر سنده یازلدغینه کورس، منه نیچک. آنده ایته «بو مدرسه کوبدن ترتیب و انتظام- لری بلن مشهور بولسه ده، آثا کوب ملت آقچه سی

(*) طورش ۲۲۶ نومردن آنغان عباره. (۱) ترویسکی معلملری چهارمسی، طورمش

صرف ايتلاسه ده، ايك بركت سز ايك معناسز بر
 مدرسه در . . . . . آنك . . . نظام و پاكانق لرى ده
 روح سز نيك سز، مقصد سز نرسه لردر. بو مدرسه دن
 ائلك لى امام اجتهاد لى معلم يتشمه دگى كېى باشقه
 ميدانده اش كور و چى طانلغان بر كشى يتشكان نپده
 بلمه يز، بو مدرسه نك بناسى غايت شهب اسباب و جهاز
 مكمل، مادى ياغى تا مپن اينلگان معلملر كه معاشلقنى
 كوب بيره معما فبه مدرسه كه روح، معنا و بركت
 كره آللى. " دى

شوندىن صوك شولوق حسينيه حقنده: موگا نپندى گنه
 معلمار نپندى گنه مشهور كشيلىر موسى ار عياض و ما
 اشبه لىر كيتر لمادى بار يده مدرسه كه مطلوب روشده
 معنا طوغدر ا آمادى لىر. شونك اوچون مدرسه حسينيه
 اساسلى بر تعليم خانه بولودن بيگره ك، معلملر
 «گاستر و لخانه سى» گنه بواوب قالى، ديب زار لا
 نب، مدرسه نك مدير ن اشدين و آدم ره تندن چغاروب
 طاشلى وشونى بهانه ايتوب اصلاح اهلن ار الارغه طريشه.
 شولوق مقاله ده قزانده عى محمديه حقنده ايتسه:

«انقلاب صرصر لرى بو مدرسه نى هم صار صديقى كېى
 مدير ينك نفى ايتلوب طوروى هم آنك كوب ضعيفل
 نوبنه سبب بولدى، حاضر گى كونده بو مدرسه نك
 شوكنى بتكان، روحى سونگان، شا كردلرى و افلانغان
 و عموما مدرسه ار طوگقان بر حالنده در. مدرسه نك
 زور بناسى اوز ينك جو يلب، آشالوب بتكان و اصلا
 او قولمى تورغان و بوسكه سى تپهر قابقاسى بلهن بر
 ايسكى تكپه نى خاطر له تدبىكى كېى، پروگرامينك طار
 لفى شا كردلر ينك تربيه روحيه و مدنپه لرينه تپشنچه
 اهميت بير لمه و جهنندن قزغور لى بر حالده تو گلدر.
 مدرسه نك مادى جهنى ضعيف آنده عى ايسكى «رفار»
 «مهابت» و غرور بتكان. ئرى ئرى خلفه پيشقدم
 وشا كردلر يوق. . . شا كردلر آزايفان و افلانغان
 و امپد سز لنگان» دى.

بد دعادن فورقمى كوكر اك كپروب آنچه غه اوشا
 نب اشكه باشلاغان زور بوايكى مدرسه حقنده نتيجه
 شول روشده بولسه، طول خاتون يار دمپل، اميدلرى
 قالطرانغان تزار اوستنده باشى تورغان عايله لار،
 بوندىن مك مرتبه دون بولورغه تيوش.

حاضر سیر چى خلق، بو مدرسه لر و عمو ماشاكر دلرى
 حقك سببن طابا آلماى حيران اولوب، طرفدار لرى ده،
 مبهوت اولغاندر، مپن بونلر نك سببن بار ينك بدعاء كه
 تر كه ب، بركه سز لك لرى همه سيده استاذلر بولندن
 طابوب سلف چه غير مطلوب بولغان يول و اصولغه
 توتنغانلقدن كبلگان ديب اويلم.

حاضر گى كونده تر و بسكى ده اولان مدرسه اردنك
 آنچه ارم ايتوب اش چقاغانلغى سببلى آنچه وتلر
 باشلا نغانن، مدرس لرى ايلان معلملر آراسنده
 چقان «بوقس» اوينونده شولوق بدعاء دن كور هم.
 ملا عبدالقيوم

تشكر

محترم محرر افندى، صوك بولسه ده شوشى تشكر منى
 محترم مجله نك بر كوشه سينه درج ايتوگزنى اوتقم، بزم
 بو يافغه غزيبته و ژورناللر چقان كوندىن تمام بر آى
 ديگانده كيلوب كپره لىر سببپده بزنك بو طرفقه
 پاراخودلر يورماويدر.

بو بيل مكه مكر مه كه حجگه ديب كبتكان كشيلىر مز نك
 سلامتلك خبرلر ينى ايشتو و بيلودن خصوصا تركيه
 ايله مناسبت كيسلنگاچ اميدلر كيسلنگان ايدى. ليكن
 بزنك بعنكه فارشى (وقت) غزيبته سينك ۱۶۱۶ نچى
 نومبرنده حاجيلر نك خصوصا استاذمز بدر الدين

حضرت يك استاذ بيكده و رفیقہ سی فرداشمز صالحہ
آبصطایك ایکی مخدوملری ایله صحت و سلامت مکه
مکر مه گه جیتوب جمعیت خیریه هجاستنده بولغانلقلری
یازینوب نهایت درجه شادلقمهزه سبب بولغان ایدی.
شوندن صوك آلاردن دخی بر سلامتلك خبرلرنی
ایشوتودن امید اوزوب تورغانده «دین و معیشت»
مجله سینك ۵ نچی نومبرنده چاقه اغوش اولینك امامی
محترم خافه مز ملا شیخ الله بن یحی جنابلریك مومی
ایها آبصطای و مخدوملرنك سلامتلكلری توغرسنده
یازغان اعلامنامه لرنی اوقفاچ فوق العاده شادلانوب
محترم شیخ الله حضرتكه مك مك رحمتلر اوقوب
ابراز تشكر ایتمن.

فتح العیان نور احمدف بودایبو فیودوسیفسکی پریسکه

تورلی خبرلر

اویاتسز و فخش تیاترلر

تاتارلر آراسنده صنایع نفیسه دن وترقیدن صا-
نالغان تیاتر اویناو مسئله سی، باشلاب، قزانده آیاتفه
باصدی، تورلی یردن جینالغان کوبسی تاماغن صافی
کوچی ایله طویدرا آلغان برتاقم خلقدن مرکب بر
هیئت دائم تیاتر اویناوچی لردن بولوب شونی کسب
ایتوب آلدیلر.

شول تیاترچی لر آراسندن قزانده برسی بالانفاچ
مارجلر بیوتب قزان خالقینك روحینه یاراشلی تیاتر
لر قویه باشلاغان. شول حقه قویاش غزته سینك
۶۲۹ نچی نومبره سنده توبانده گی سوزلر کورنه:
« مسلمانچه اسپیکنا کل دیکچاخ خلق اوزینك عقیفی

خاتون لرین قزارین هم بالا چاغالرین کیچه گه
آلوب بارا. البته تیاترگه بارغان کشی نیندی گنه
بولسه ده، آندن روحنه بر آزوق آلورغه کوکلن
شونك ایله بر آز قایغی و آغرلقدن طنهرب طنچلا-
نورغه بارا منه شوندی نیت ایله بارغان یارطیسندن
آرتقی هفت (مه یارطسی نك عفتی قایدہ؟ آذاری نیک
عقیفی توگل؟) بولغان خلاقه بالشوی تیاتر ادره سی
اشقازارسکی ایله بر که شرق بیولری اسمنك بالانفاچ
مارجالر چغاروب پاریزونك ائک فاحش اورنلرنده
بیوله تورغان ئللہ نینسدا این تانسه استراستی لری
تقدیم ایتملر. باشینه چالمه اوستینه چاپان کیدروب
اسلام سلطانی و امراسن صحنه گه چقار سرق خورلاو
و آلاردن بالانفاچ مارجلر بیوتدرو ایله گنه اول بیولر
شرق بیولری بولمغان کبک بوندی بیولر بریرده ده
عقیفی پوبلیکاغه تقدیم ایتملی لر. . . . آشقا زارسکی
اسپیکنا کل لرینه باراتور تورغان اورتا صنف خاق نك
اخلاق تربیه سی حیات قسنقلغی سببلی بولایده بیک
ضعیف بولغانلق دن بو صنفی خلقنی تیاترگه دیه
ایتوب زهرلی باشلاساق بونك صوگفی نه اولور؟
بالشوی تیاتر ادره سینك مسلمانلرنی استهزا ایتوی
بونك برلن گنه بنماینچه اول هر جهه کوننی مسلمان
اسپیکنا کلندن صوك ادبسر بیک پیکانتنی بولغان
فارص لرده قویه در. شونده آغای انیلر حاجی لر
و آزیلر جماعتلری و بالا چاغالری ایله باروب
شول ادبسرلك لرنی راحت له نوب قارات تورالر «
قویاش ادره سینك بو حقه بو سوزلری بیک
توغری سوزلر اولدیغندن آلارنی یازوی ابچون
تشکر ایدلسه سزادر. فقط تیاتر لردن روح آزبغی
ازلر وشوندن آنی امید ایتو یغشوقققنه اورنسر-
در. شریعت محمدیه گه ایمان کیتورگان بر مسلماننك
روحی شول اوزی ایمان اینکان شریعتنك طیفان

نرسەسەندەن ائەتلەنورگە توگۈل آئەن نەرت ایدرگە تەوشەلیدەر .

صاراتاو

صاراتاو شەرنەگى مسلمانلارنىڭ صاراتاو جەمئىيىتى آچقانچە طىچ و نزاغەسەن ياشە دىكارى و آنلارنىڭ روحانىلار يەنە (حضرتلار يەنە) سوكۇد رەجە دە ئاقتار ايدو . چەن اولدقارى صاراتاوشەرىنى تصادفى با بالذات زيارت ايدوچىلارە معلومدر .

سوكۇغى ايسكى يىل اچەندە ضىالى ياشلار تەكلىفەلە جەمئىت خەرىبە آچلوب اولدە اوقتە كىلەنگان مەكتەپ پراغرا ملرنى آلاشدر و ، مەم و مەلمەلار صابلاو اصولى و نزاومسز قراتخانە آچو مەسئەلەرى كىي ايسكى يولغە مەنسوب خەلق آراسىندە نزاغەلر توغدى .

قارت حضرتنىڭ مەخاىلىرى اولان بەض دىبانت پەرورلر بو حەقە ياشلاردن زور جەبر ، و جراحتى سونەماسلك تەل اوزاتولار ايشدوب بـ ورنغى مودت و بىرلكدن تەمام آبر اورغە باقنلاشدىلر .

كوبەن توگۈل گنە جەمئىتنىڭ اسەمىناسى قارالغان كونە جەمئىت و قەننە قراتخانەنىڭ آچلووى تەوشەحتى فرض ايدىكنى اثبات ايدرگە عذابلاىب نطق ايراد ايتىكان بەرخفت ، دىبانت پەرورلردن عبدالرحمەن اسەلى بەر اونى ، قراتخانە آچو فرض توگۈل دىگەننى ايجون آرقە داشلار يەنە تايبانب خەلق آلدەك مەناسەتسز سوزلر ايلە اذلادى .

بـ و كىشى نى قەدر اذلانسەدە جەمئىت نىڭ زور توتقاسى اولغانغە اوز . طەلەبن فەبول ايتدرب يوقا باشلارنىڭ بور نەينە سوقدى .

قراتخانەنىڭ آنلارە لازم دەر جەسەنە يىتەنگان مەلت ، باشقە شەرار دە بولسە بولور ، اما صاراتاو كىي واق كسب اهلينە و ضرور قەدر مطبوعات تەقىب ايدوچى

خەلقغە يوق بار آقەلرنى اسراف ايتوب صورنلى كىتابلر آلدروغە مۇدى بولغان قراتخانە آچونىڭ الله اعلم هېچ حاجتى يوقدر .

كىشى سالوب بېر مەگانە مسجد صالا آلەمى يارم عصر عمر اونكارگان بەر خەلقغە ، جەمئىت آچودن فايدە ايتەلمەگانى معلوم بولدىغى اوستىنە آرتق راسخودلا . نونىڭ نەلزومى بار ؟ قەدم الخروم قەبل الولوج دىلر ياشلر شونى اوبلاسونلر ايدى . مەخبر

خارجى خەبەرلەر

روسىيە گىرمانىيە صوغشى

بو جەمە اچەندە گىرمانلر بەر نەچچە اورنلردە جەدى حركەت و هجوملر باشلاپ قويدىلر . شول جەملەدن « نەيمەن » نەرىنىڭ توبەننە اوڭ ياقەن ، قاروئىنسىكى قوبۇر نە دائىرەسەك زور قارار كەلەر آلغانلر . بونە آنلارنىڭ كوچلارنىڭ زوراغى بلىنگان .

گىرمانلرنىڭ « نەيمەن » نەرىنىڭ اوڭ ياقەندەغى عر . كىتلەردىن توب مەقصدارى نە ايدىكن بىلەپ بولەى دىب يازالر .

« نەيمەن » ياقەسىنىڭ باشقە اورونلارنىڭ غلاونى قاماندو . يوشقىنىڭ خەرىنە كورە موفقىت ھەر يردە بىزنىڭ طرفە بولوب كىلە . گىرمانلر اوز پازىتسىيەلەرىنە ۳۰ چاقىرمدىن آرتقراق بولغان « دونىرق » شەرىن طوبقە توتقانلر . بوڭا نەيندى آرودىبالردن آتقانلرى بلىنە تورە . شولا يوق دىشەمانلر « شاولى » دىگان اورننى دە اشغال ايتىكانلر ، گرمانىيە فلوپى « لىباوا » تىرەسەنكە ظاھر بولدى .

چناق قلعه

اتفاقچى لار آپريل اون ايسكسندە كليبولى يارم آطاسينه عسكر توشوروب توركلار ايلان ايكي آرادە نق صوغش لار باشلانغان ايدى. فرانسيه تيلغراملرى بوحقده اتفاقچى لارنىڭ موفقيت كورگانن وتوركلاردن اون مكلەب اسير آانغانن بلدر ديلر.

ئە توركيەدن طارالغان خبرلر بو قدر اش لارنىڭ بارلغن تصديق ايتمىلر. بالعكس توركلار كليبولى يارم آطاسينه توشورلگان عسكرلارنىڭ قورقپ پراخودلرغە كيرى نيالگانكلرون وهلاكت كه اوچراب اتفاقچى لارنىڭ كوگلى قايتقانن و بناء عليه توركيە اھالسينە آندن قورقرغە يارامغانن بيان ايتكان خبرلر تارانلار. بو اورندەغى صوغش لارنىڭ تيز تيز بو- لاچقى اختلافسز بر حكم بولديغنه قاراب نتيجه لرى دە تيز بولور ديب كوتيل.

روسيه آفستريا صوغشى

پيتيلس رايونندە آفسترياليلر تورلى اوين كو- لسكى لار اويناب تونلردە شادلق طياوشلى بلدرگان صماق حركت ايتكانلر.

حالبو كه آنلر اوچون كارپات طاولرنندە كورگان منظرەلر شادلق بيلرلك توگل جغلار لقدر. زيرا فارپاندە نيچە بوز مك عسكر يگنه زبان كورديلر. حاضر آنلر فارپاندە نيمسار برلن برگە هچوملر باصيلر.

فرانسيه ونيمس صوغشى

نيمسار رەبەس شەرىنە ۵۰۰ يەدرە آتقان لار. بو يەدرەلر كوب اورندە اوط چغار سەلردە فرانسوزلر يانغننى سوندر ب تورغان لار.

اوستەندە شەرى يانندە نيمس لارنىڭ اون قدر

صوغش كيمەلرى كورنگان نيمسار «دوركيەزىن» قلاسينە ۳۸۰ يەدرە آطقان لار شەردەزبان كوب توگل.

اورنبورغ خبرلرى

ادبيات كىچەسندە «طوى»

اورنبورغدە ياصالغان صوگفى ادبيات كىچەسندە توبندەگى روشدە يگلىگنه برطوى بواغانى ايشدلىدى ۴ نچى چاستدە توروچى بر كشىنىڭ قزى ايكنچى قزغە اياروب هر وقت تياتر گە يورى ايكان. شونندە بريكت برلن طانشب ادبيات كىچەسندە بارغان لار. ادبيات كىچەسندە برس آخر گە ياراشب برسى «بارام» برسسى «آلام» ديب طوى (!) ياصاغانلار: يكت شوندانوق قزنى آلوب قاچقان. قز آتالريندە: «مىنى موندن ازلمگزده مينم اوچون قاير ماگزده، مين اوزيمە كيرەك كشىنى تابدەمە كيندم» دىگان. شولاي ايتوب اوزى تياتر سويماسە دە حضر ناز سوزين توتەر بر قزن طيبه آامغان جامل آغاي، قزندن قلاق قانغان. حاضر گە قزى اورنبنده اوچ يول يازوتوتب يغلاب يورى ايكان.

ناموسلى قزارن تياتر گە يباروچيلر گە عبرت! نخب.

Дозволено военной цензурой.

ناشرى محمدولى بن عبدالغنى حسينىف .

Издатель Мухамедвалий Хусаиновъ

محررى فيض خان داودوف

Отвѣтственный Редакторъ Ф. Даутовъ.

Тип. журнала „Динъ ва Магншетъ“ Оренбургъ